

HusInformation

Det Europæiske Hus

Det Europæiske Hus er en humanitær forening der arbejder med udvikling af udsatte menneskers muligheder for livskvalitet

Find Holger

Af Klara Michelsen, Ditte-Marie Møller Nielsen og Lykke Olsen, frivillige i Way Out

Kan antropologiske metoder anvendes i det frivillige sociale arbejde? I forsommeren 2004 nedsatte Projekt Way Out en arbejdsgruppe bestående af tre frivillige og en lektor i antropologi, David Karstensen fra RUC.

Vi så det som en mulighed for at få målgruppen i tale og systematisk indsamle viden om dens adfærd og refleksioner over tilværelsen. Men først skal man jo finde dem....

Hvordan ser hverdagen ud for en del af vores målgruppe - de unge hjemløse med psykiske og/eller misbrugsproblemer? Hvordan klarer de sig i København? Spørgsmål som disse var omdrejningspunkt for vores undersøgelse. Det umiddelbare problem, vi stod over for, var at finde frem til dem, som kunne give os svar. Hvor kunne vi finde målgruppen geografisk? Hvordan skiller de ud? Og findes de i det hele taget?

Vi havde en temmelig naiv forestilling om, at vi umiddelbart kunne få øje på målgruppen i mængden. At vores opgave var en afart af børnebogen "Find Holger" - hvor opgaven går på, at hvis man kigger længe nok på det samme billede, så får man øje på figuren Holger i folkemængden på grund af hans karakteristiske stribe-de trøje. Vores indgangsvinkel var primært baseret på egne fordomme; billeder af folk, der har boet på gaden igennem flere år - ilde lugtende folk med

beskidt tøj og soveposen under armen. Vi erfarede, ikke overraskende, at vores fordomme ikke stemte. Unge hjemløse skiller sig tilsyneladende sjældent markant ud fra mængden. At vores målgruppe ikke

umiddelbart skilte sig ud bevirkede, at vi måtte ændre vores strategi for arbejdet med i det hele taget at finde frem til målgruppen. Vi kunne ikke ba-

re pege dem ud på gaden; det er trods alt de færreste, der står på gaden med skilte med teksten "Hjælp - Jeg er hjemløs".

Har I set Holger?

Selv hvis det havde været "nemt" at finde målgruppen på gadeplan, så har selve det at tage kontakt været en helt anden faktor. Vi har alle haft en følelse af, at

det har været grænseoverskridende at skulle opsøge og udsørgre repræsentanter fra målgruppen. Det har givet en følelse af at sætte folk i bås og at være snagende. Denne følelse har gjort det svært rent faktisk at tage kontakt i første fase. Dog med undtagelse af brugere af Way Out, hvor kontakten allerede var etableret. Vi har så at sige manglet en oplagt "invitation" til at tale med folk, når det har forgået uden for Way Out regi. I mangel af en invitation har vi indgået aftaler om besøg hos andre væresteder/projekter for målgruppen i København for at komme i kontakt med målgruppen af bagvejen. Dette har været vores primære metode til at finde frem til målgruppen.

En sidegevinst har i den forbindelse været, at vi har fået indblik i andre projekter og deres forskellige tilbud. Ikke bare via medarbejderne, men altså også via dem, der fak-

tisk benytter sig af dem. Den overordnede konklusion er klar: De forskellige projekter, Projekt Way Out inklusive, bejder hver især til den samme målgruppe på forskellig måde. De primære forskelle er selvsagt inden for felter som sammensætningen af medarbejdere (professionelle/frivillige), tilbud i relation til basale behov (mad, overnatning, vask etc.), aktivitetsmuligheder, krav til brugerne, regler, politik vedrørende rusmidler, rådgivning, behandling og så videre.

Forskelle i atmosfære hos de forskellige tilbud er en af de faktorer, som har gjort størst indtryk. En skala, der i den ene ende rummer projekter, der læner sig op af bz'er-stilen. Hvor det hærgede og det afslappede er i højsædet, hvor møblerne er lappet med gaffa-tape, hvor tilråb som "Drunk punks never die" høres og bliver spurgt ind til på

..ildelugtende folk med beskidt tøj og soveposen under armen

fællesmøder. Og i den anden ende projekter, hvor dagligstue-stilen med lyse møbler er fremtrædende, hvor billeder bliver rettet hvis de hænger skævt, hvor normalitet og "almindelig" hverdag signaleres. Det er nærliggende at drage den konklusion, at en person fra målgruppen ikke ville benytte sig af tilbud der ligger i hver sin ende af atmosfæreskalaen". Det har dog vist sig langt fra at være tilfældet - zapper-tendenser gør sig gældende hos målgruppen. Det lader til at de forskellige projekter opfylder forskellige behov, og benyttes ud fra det perspektiv.

Var det så Holger vi fandt ?

Alt dette betyder selvsagt, at undersøgelsens resultater kun er baseret på observationer og samtaler med den del af målgruppen, som allerede er i kontakt med andre projekter og tilbud. Ergo også den del af målgruppen hvor benyttelse af forskellige tilbud er en integreret del af hverdagen. Selvfølgelig ville det have været ønskværdigt og udbytterigt at opnå et indblik i, hvordan hverdagen ser ud for dem, som ikke benytter de forskellige tilbud i større udstrækning. I praksis havde vi dog ikke hverken tid eller ressourcer til at opnå at få kontakt til denne del af målgruppen. Igen på grund af den tilbagevendende problematik: Hvor opholder de sig? Hvor kan vi møde dem?

Vi har haft en fast defineret målgruppe som fokus i vores undersøgelse. Det har været begrænsende i udgangspunktet, fordi det har vist sig, at der er flydende grænser for hvorvidt og hvordan man tilhører målgruppen. Eksempelvis: Er man stadig hjemløs, hvis man fx gennem et andet projekt har fundet et sted at bo midlertidigt? Hvis man ikke formelt er hjemløs, men i høj grad lever på gaden, fordi der er forhold i hjemmet, der gør, at man ikke kan lide at opholde sig der? Hører man så stadig til undersøgelsens målgruppe?

På baggrund af disse betragtninger og vores snak med forskellige mennesker

er vi gennem undersøgelsen nået frem til et langt klarere billede af, at målgruppen i høj grad defineres af andre faktorer end konkrete problemer med hjemløshed, psykiske og/eller misbrugsproblemer. Det kan være manglende netværk, usikre forhold i hjemmet (dem som har "løse" hjem, men ikke er decideret hjemløse), sociale problemer, vanskeligheder med at opretholde skole- eller arbejdsforløb etc.

"Man bliver fed som hjemløs"

Ovenstående sætning har opnået status af mantra i undersøgelsen. Den er overhørt i en sammenhæng, hvor én fra målgruppen tilbydes en tur ud at spise på en restaurant - vedkommende takker nej med kommentaren om, at "man altså bliver fed som hjemløs", hvis man siger ja til alle de tilbud om mad, der er. En overraskende udmelding, der gjorde indtryk i starten af undersøgelsen. Særligt set i lyset af vores fordomsfyldte optik i starten, hvor vi her kan tilføje: At hjemløse udover at have en sovepose under armen også per definition må være kronisk sultne.

Hvor meget kommentaren har på sig er uvist, men den har bidt sig fast på grund af nogle af de store spørgsmål, som er opstået som resultat af undersøgelsen. Hvem hjælper? Hvem er der tilbud til? Det er vores klare indtryk, at tilbudene er mange til dem, der oplagt kan defineres som problembærere: hjemløse, misbrugere og så videre. Et af de spørgsmål, der står tilbage er, om der er lige så mange tilbud til de unge, der har knap så synlige problemer inde på livet - fx dem med "de løse hjem", sociale problemer etc.? De unge, som på sin vis falder imellem tilbudene for de "almindelige unge", og tilbudene for målgruppen for vores undersøgelse. De unge, hvis problemer er henholdsvis for store eller for "små" til de kan rummes i begge typer af tilbud. Unge som måske på sigt får lige så store problemer, hvis ikke de har muligheder for hjælp på det stadie i deres liv, hvor de er nu. Spørgsmålet er opstået på baggrund af udmeldinger fra unge undervejs i undersøgelsesforløbet,

der har oplevet, at deres problemer ikke har været "store" nok til at give en adgangsbillet på længere sigt til de projekter, hvor de har henvendt sig for at få hjælp. Hvor ta nken om at fingere fx et misbrugsproblem har været inde i overvejelserne som en metode til at åbne dørene.

Da vi gennem vores undersøgelse har haft fokus på de tilbud der findes for undersøgelsens målgruppe, så betyder det samtidig, at vi ikke har overblik over, hvilke tilbud der reelt er til den gruppe af unge, hvis problemer er om ikke mindre så i hvert fald af en anden karakter. Men faktum er, at udmeldinger som disse har skabt stof til eftertanke. Vi er endda nået til, lidt provokerende måske, at stille spørgsmålstegn ved, om nogle sociale projekter er tilbøjelige til at starte op med den samme optik, der styrede vores definition af målgruppen fra starten. At man starter med at skabe tilbud til dem, hvis problemer nemt kan indpasses i traditionelle kategorier som fx hjemløshed og misbrug, og dermed overser og ekskluderer dem, hvis problemer er mere flydende og derfor sværere at definere? Hvis vi tager vores egen indgangsvinkel til valg af frivilligt arbejde med i regnskabet - har vi så selv været styret af en tilsvarende optik? Har vi ikke selv som udgangspunkt valgt at gøre en indsats for dem, hvis problemer er nemmest at få øje på, og er først på sigt blevet opmærksomme på de flydende grænser?

Projekt Way Out

Undersøgelsen har genopfrisket lærdommen om, at man langt nemmere kan se og definere sig selv hvis man har andre at sammenligne sig med. Det er langt nemmere at få øje på egne styrker og svagheder i sammenligningen med andre projekter, der henvender sig til den samme målgruppe. Det åbner selvfølgelig også op for en masse spørgsmål: Hvad appellerer ved Way Out? Hvordan opfatter målgruppen stedet? Hvilken betydning har det, hvad stedet signalerer? Signalerer vi "fritidshjem for hjemløse", som det er blevet foreslået af en af projektets brugere? På den før omtalte atmosfæ-

re-skala, er det ingen hemmelighed at Projekt Way Out befinder sig nærmere IKEA end Ungdomshuset. Efter et besøg hos et projekt, der befinder sig i den anden ende af skalaen var tanker som "Der er altså for pænt hos os" oppe og vende - trangen til at male graffiti over det hele meldte sig da også. Det skal understreges at vi ikke faldt for fristelsen. Pointen er netop, at vores tilbud er af en anden karakter end netop dette andet projekts. Som nystartet projekt er det oplagt, at sammenligningen med andre projekter fører til overvejelser om hvorvidt vi gør det "rigtige"? Om vi gør det "godt nok"? Hvordan fungerer vi som supplement til de mere etablerede og/eller professionelle tilbud?

Men hvad er det faktisk vi gør? Way Out kombinerer basale behovsopfyldelse (spise, vaske etc.), hjælp eller henvisninger til andre steder, der kan hjælpe med de problemer, der nu måtte opstå for dem, der besøger Way Out samt muligheden for at deltage i forskellige sociale aktiviteter (spil, sport, spiseaftener, udflugter etc.). De daglige aktiviteter udvikler sig i høj grad impulsivt ud fra, hvad brugere såvel som frivillige har lyst til at foretage sig, og åbner op for at udvikle sociale relationer på baggrund af fælles interesser og gensidig sympati mellem brugere, frivillige og ansatte. Dog har Way Out som projekt i udgangspunktet forestillinger om og retningslinier for, hvad der er hensigtsmæssige aktiviteter, og hvad der er "godt og socialt" samvær. Dette kommer til at sætte rammen for de forskellige udbud af aktiviteter, men primært udvikles disse på basis af initiativer fra brugerne. Da projektet er henvendt til en målgruppe med væsentlige problemer, så betyder det, at brugerne ikke altid har det overskud, der skal til for at involvere sig i forskellige aktiviteter. Dybest set tilbyder Way Out et sted at være, hvor dagsorden i stor udstrækning sættes på lige fod af brugere, frivillige og ansatte, hvor den personlige kontakt er i centrum - og hvor aktivitetsniveauet afhænger af brugerens overskud.

...et nyt bestyrelsesmedlem tiltrådte i maj 2004 i Det Europæiske Hus

Henning Sletved har i 21 år arbejdet med opbygningen af et uddannelsesnetværk bestående af børnehaver, grundskoler ungdomsinstitutioner mv. for børn, unge og voksne med psykisk udviklingshæmning.

Efterfølgende har han i 25 år været Undervisningsministeriets faginspektør med ansvarsområde for unge med handicap i de ordinære ungdomsuddannelser. (Særligt tekniske, handels- og landbrugserhvervsuddannelser).

Har i tre perioder været udstationeret for UNESCO i 3. verdenslande om udvikling af undervisning og uddannelse af handicappede. Er uddannet folkeskolelærer og psykolog.

Shit happens

Projekt Way Out undersøger danskernes holdning til hjemløse.

Godt 1000 danskere gav deres svar ...

Af Ove Lund, Projektleder i Way Out

"Shit happens" var det første en tilfældig dansker fik som indskydelse, da han skulle sige hvilket ord han først kom til at tænke på, når han hørte ordet "ung hjemløs".

Spørgsmålet er blevet besvaret af 1000 mennesker for at belyse hvilke holdninger almindelige mennesker har til en af de livsomstændigheder, der karakteriserer nogle af de mennesker der kommer i Way Out.

Undersøgelsen er enkel: En barnevogn, nogle blokke "post-it", et kamera og en argentinsk kommunikationskunstner, Pio Diaz, var "redskaberne" i undersøgelsen. Efterhånden som svarene kom, blev de noteret på en "post-it" og klæbet op på barnevognen (der blev brugt som symbol for hjemløshed).

Indenfor en radius på ca. 500 meter fra Way Outs kælderlokaler i Helgolandsgade er unge og gamle, indfødte og turister, mænd og kvinder, arbejdsløse

og direktører og alle mulige andre blevet spurgt. Blandt de øvrige associationer kan nævnes: Sørgeligt, sur lugt, fuck, trist, fortid, det er "syndt, hvad med børn og job, hmm, beskidt ... og mange, mange flere. Faktisk over 1000. Se flere eksempler i boksen.

Way Out har taget initiativ til og finansieret undersøgelsen for at belyse holdninger til hjemløse. Resultaterne vil

blive gjort op og ordene kategoriseret efter hvilke underliggende holdninger der kan være bag de enkelte løsrevne ord. Hvor mange peger på individualisering og hvor mange på et fælles ansvar; hvor mange på medfølelse og hvor mange på fordømmelse; hvor mange på indlevelse og hvor mange på uforståen osv.? Ved at analysere alle disse ord håber vi på at blive klogere i forhold til de hjemløses sociopsykologiske status blandt normaldanskerne og dermed på hvorledes det er muligt at påvirke og ændre holdningerne til de hjemløse (og andre udstødte). Når resultaterne er blevet gjort op, vil der blive skrevet en artikel om resultaterne. Artiklen vil forhåbentlig bidrage til yderligere opmærk-

somhed om hjemløseproblematikken. Samtidig er det vort håb, at de 1000 mennesker der er blevet spurgt, giver sig til at tænke lidt mere over, hvilket liv en hjemløs har og om det er rimeligt, at se på de hjemløse på den måde, som de fleste gør. Der er i forbindelse med initiativet endvidere blevet lavet en lille video, som vil blive sat ind på Way Outs hjemmeside. Vi vil samtidig undersøge mulighederne for at få videoen bragt på en af TV-kanalerne.

Gratisavisen "Urban" bragte den 2. september en lille artikel med billede om initiativet (læs artiklen på Urbans hjemmeside - <http://www.urbanavis.dk/article.php?id=2079>).

Til oktober vil et helt rum på Charlottenborg blive klistret til med de "post-it" og de fotografier der er blevet lavet under undersøgelsen. "Hjemløserummet" indgår som en del af Charlottenborgs "Efterårsudstilling" og vil der blive set af endnu flere samtidig med at hjemløseproblematikken også bliver løftet ind i en kunstnerisk forståelsesramme.

Besøg

**Charlottenborg
Efterårsudstilling
og
"hjemløserummet"**

Nyhavn 2, Kbh. K

2.-24. Oktober 2004

**Alle dage 10-17
Onsdag 10-19**

Lugt, bums, stakkel, det er synd, hvor er far og mor? ikke i Danmark, stakkel, frustration, barnevogn, problem, jeg har ondt af dem og noget må gøres for at hjælpe dem, regeringen, mangel på kærlighed, Grønland, hjælp!?? sort uheld, typisk, besvær, ungdommens hus/Nørrebro, stakkels mennesker, socialrådgiveren, jeg tænker ingenting, alene, dårlig opvækst, at det er sørgeligt de ikke får hjælp, et dårligt valg, det burde ikke være rigtigt i Danmark, kedeligt, mangel på penge, uansvarlig.

Af Ove Lund, Projektleder i Way Out

Det frivillige sociale arbejde er ved at se sig selv i nye billeder. Ingen ved rigtigt endnu hvordan billederne kommer til at se ud, men følgende holdninger kan blive mere eller mindre dominerende i dannelsen af de nye frivillighedsbilleder:

De frivillige som havkatte, som dem der yder kritiske modsigelser til det etablerede system.

De frivillige som stifindere, som dem der finder nye veje, opdager de lurende farer i god tid, får idéer til nye veje i det sociale arbejde.

De frivillige som nybyggere, som dem der rykker grænserne, opdyrker nyt land og danner nye fællesskaber.

De frivillige som fundamentallister, som dem der synes at det der står i deres hellige skrifter til enhver tid skal gælde for alt og alle.

De frivillige som gnidningsfrie, som dem der etablerer projekter efter den aktuelle politiske vejruddigt.

I det følgende vil jeg lægge nogle af de brikker frem som synes at præge frivillighedsbilledet. Puslespillets endelige billeder er ikke helt tydelige endnu: Der er nogle brikker der mangler, der er nogle der ikke passer, og måske hører nogle af brikkerne slet ikke til i det frivillige sociale puslespil, men snarere i et politisk, økonomisk eller ideologisk puslespil.

De frivillige rekrutteres overvejende blandt utilpassede overskudsmennesker fra den offentlige og den private sektor.

Brik 1: Synligheden

Det offentlige sociale arbejde er aftaget i synlighed gennem de senere år. Socialforvaltninger, socialudvalg, socialborgmestre - og måske også snart socialministeren skifter navn til noget andet, gerne til noget med kultur.

Tidligere var det offentlige synligt (1) og klienterne usynlige, i dag er klienterne og det frivillige sociale arbejde blevet synligt og det offentlige tiltagende usynligt.

Såvel fortrængningen af ordet "social" i offentlig sammenhæng, som fremkomsten af det frivillige sociale arbejde kan betragtes som eufemismer. Sproglige forsøg på at pynte og ændre på virkelighedsopfattelsen. På det sociale område har disse omskrivninger samtidig et betydeligt holdnings- og politikændrende potentiale, som bl.a. den nye sociale frivillighed kan ses som en manifestation af.

Når de trængte, arbejdsløse og ensomme ikke længere eksisterer i det offentlige vokabularium eksisterer de nok slet ikke. De risikerer i hvert fald at miste individualitet, hvis de ikke som enkeltpersoner er indskrevet i det offentlige univers(2). Herudover kan en forringet retssikkerhed blive en konsekvens, hvis det faktiske ansvar forskydes fra det offentlige til det frivillige sociale arbejde.

Brik 2: De frivillige

Mange frivillige er professionelle frivillige. Mennesker med år på bagen i det offentlige sociale arbejde. Engagerede, kreative og dygtige mennesker.

Det er samtidig en kendsgerning at langt de fleste frivillige, dvs. ulønnede frivillige er mennesker med uddannelse, arbejde og psykisk overskud.

Det frivillige sociale arbejde er tilsyneladende blevet et frirum mellem stat og marked og en ventil for umenneskeliggørelsen af "systemerne", såvel de offentlige som de private. De frivillige rekrutteres overvejende blandt utilpassede overskudsmennesker fra den

offentlige og den private sektor.

Fra den offentlige sektor kommer de medarbejdere der ikke længere synes de har tilstrækkeligt med udfoldelsesmuligheder og frihedsgrader i de gennemregulerede og -organiserede offentlige institutioner.

Fra den private sektor kommer de mennesker der føler at de økonomiske værdier har fortrængt de menneskelige værdier. (Også fra den offentlige sektor kommer der egentlige frivillige med de samme begrundelser).

Det frivillige arbejde har derfor - alene i kraft af de mennesker der er "udstødt" til det - et godt udgangspunkt for at være en dynamisk kraft og et udviklingsrum for socialt engagement og fornyelse.

Brik 3: Om styrke

Den moralske styrke ligger hos de frivillige, mens den økonomiske styrke ligger hos det offentlige.

Det frivillige sociale arbejde hviler på en tradition af socialt engagement, uegennyttede og idealisme. Denne tradition trækker den nye frivillighed på.

Det offentlige sociale arbejdes lige så humanitære udgangspunkt er i de fleste menneskers bevidsthed blevet erstattet af forestillinger om en stor pengekasse administreret efter uigenkuelige spilleregler.

Brik 4: Om betingelser

Det frivillige sociale arbejde er betingelsesløst - fra begge sider. Det offentlige sociale arbejde er betingelsesfyldt - på begge sider.

Det frivillige sociale arbejde omgives af en Kierkegaardsk nimbus af "at møde mennesket, hvor det er". Det er mennesker der møder hinanden på egne vilkår. Som lige mennesker. Den frivillige er ubetinget på klientens side, mens klienten lige så ubetinget er mod den offentlige side. Mulige krav opleves ikke som systemkrav, men som rimelige krav mellem mennesker. Betingelsesuniverset bliver derfor det moralske

univers der skabes mellem klienten og den frivillige. Objektive betingelser tenderer mod at blive omskabt til subjektive relationer. Det samlede perspektiv i relationen er klientens.

Det offentlige sociale arbejde er derimod bundet i et lovreguleret over-/underordningsforhold. Sagsbehandlerens opgave vil i betydeligt omfang bestå i at tolke lovgivningen og regelsættene så human som muligt i forhold til den enkelte klient. Sagsbehandleren er på sin side mere afhængig af folketingsbeslutninger, kommunalbestyrelsesbeslutninger, overordnede beslutninger, revisionens retningslinier, kollegens holdninger osv. end af den enkelte klient.

Det samlede perspektiv i relationen er "systemets".

Brik 5: Om kontrol

Autoritet og kontrol er væsentligt mere påkrævet i den offentlige end i den frivillige sektor, fordi det offentlige er tømt for personlig indre drivkraft.

Det frivillige sociale arbejde er overvejende indrestyret, fordi det hviler på selvstændige menneskers frie valg. Autoritet og kontrol er således for det meste overflødig, fordi enhver frivillig af sig selv til stighed vil tilstræbe handlinger der kan gavne klienten.

Det offentlige sociale arbejde er i betydelig grad ydre styret, hvilket betyder at sagsbehandleren i højere grad må tage udgangspunkt i systemkrav end i det umiddelbart mest hensigtsmæssige. Herved åbnes et rum for fortolkninger af relationen mellem lovgivning og klient som til enhver tid kan underkendes. De offentligt ansattes personlige indre drivkraft bliver derigennem forvredet eller "tømt" af "systemet".

Brik 6: Om legitimitet

et udtryk for den politiske vilje. Det

offentlige sociale arbejde er rodfæstet i den danske politiske tradition. Det offentlige sociale arbejde er bærer af en langt mere omfattende samfundsmæssig legitimitet end selv den mest veletablerede frivillige organisation kan møde op med. Dette indebærer også at det offentlige sociale arbejde ikke skal legitimere sig selv og sin praksis hverken i forhold til lovgivningen eller i forhold til klienterne. I dette manglende legitimationskrav ligger såvel systemets fare som styrke. Faren er at systemet let bliver selvtilstrækkeligt og selvbekræftende. Styrken ligger i systemets garanti for en fair og lige sagsbehandling.

Frivilligt socialt arbejde skal til stadighed legitimere sig selv og sin praksis. Der kan til stadighed stilles krav til den enkelte frivillige organisation om at formulere sin eksistensbegrundelse og at føre bevis for at den har sin berettigelse. En frivillig organisation har et dobbelt legitimationskrav, idet den ikke blot skal legitimere sig i forhold til myndighederne, men samtidig sikre sig legitimitet blandt de mennesker organisationen har som formål at yde en indsats for.

Brik 7: Social management

Statsinitieret frivilligt socialt arbejde og kommunernes pligt til at inddrage de frivillige sociale organisationer i den lokale socialpolitik er to aktuelle nyorienteringer fra lovgivningsmagtens side. To ændringer der kan hilses med glæde - som de da også umiddelbart bliver af de fleste. Men også to ændringer der kan ses som statens forsøg på at invadere civilsamfundets organisationer.

Statens motiver er der ingen grund til at mistænkeliggøre, men det der i det korte perspektiv kan ligne fremskridt og imødekommenhed, kan i det længere perspektiv blive til "statsimperialisme" med mulig erosion af det frivillige sociale arbejde til følge.

Enøjet set kan den nye frivil-

lighedspolitik anskues som en ny form for social managementstrategi. Nogle af de ovenfor nævnte uheldige følger af det offentlige sociale arbejde har været synlige for alle samtidig med at det frivillige sociale arbejde hidtil har undgået de fleste af fastlåsningsmekanismerne og derfor kunnet udfolde en mere kreativ og umiddelbart behovsrettet indsats. Det frivillige sociale arbejde har så at sige eksisteret på det frie markeds betingelser. I stigende omfang og mest markant med de nævnte to sidste statsinitiativer er frivilligheden ved at blive en slags planøkonomisk anliggende, der som konsekvens meget vel kan få at netop de kvaliteter man fra statens side har ønsket fremmet ved at støtte det frivillige sociale arbejde forsvinder, fordi ønsket bliver for bastant udtalt og organiseret.

Brik 8: Overenskomstforhandlingerne

I stigende omfang funderes frivilligt socialt arbejde på økonomiske tilskud fra det offentlige på den ene eller anden måde, bl.a. er det efterhånden blevet almindeligt at det offentlige udliciterer løsningen af sociale opgaver til frivillige organisationer.

Denne stigende finansiering fra det offentlige sætter de frivillige i en vanskelig position. På den ene side oplever man at arbejdet kun kan udføres tilfredsstillende, hvis der er et vist finansieringsgrundlag for den frivillige aktivitet. På den anden side bremses der hermed for egentlig eksperimenteren, for at tage økonomiske chancer i forhold til brugerne og sidst, men ikke mindst indføres der let et kontrolelement i arbejdet, som strider mod selve frivillighedstankegangen.

Hvis overenskomstforhandlingerne mellem det offentlige og de frivillige får yderligere substans er risiciene for en egentlig "statsliggørelse" af det frivillige sociale arbejde nærliggende.

Med professionaliseringen af frivilligheden og den offentli-

ge tillæggelse af kompetence til det frivillige sociale arbejde er der skabt grundlag for etableringen af en ny socialklasse i det samlede sociale system.

Brik 9: Kampen om problemerne

Når det frivillige sociale arbejde bliver prissat vil der opstå en risiko for at ressourcerne omfordes fra kampen om at løse problemerne til kampen om at eje problemerne. Det bliver mere profitabelt at have ejendomsretten til problemerne end at løse dem. Profitabelt skal ikke forstås som personlig økonomisk vinding, men som noget langt mere underfundigt, nemlig ønsket om at kunne gøre mere, udvide indsatsfeltet, kvalificere arbejdet osv. Alt sammen fornuftige og legitime interesser der blot rummer en betydelig risiko for en økonomisk afhængighed og organisationsopbygning der fjerner det frivillige sociale arbejde fra sit oprindelige udgangspunkt og formål.

Udfordringen

Ovennævnte brikker kan komme til at indgå i mange forskellige billeder. Det er ikke min hensigt at drage konklusioner af ovenstående, konklusionerne må fremkomme af det fortsatte - forhåbentlig gnidningsfyldte - arbejde på at definere det frivillige sociale arbejde mellem stat og marked og mellem havkatte, stifindere, nybyggere og fundamentalister.

(1) "Social vejviser" opregner 299 landsdækkende frivillige organisationer på det sociale og sundhedsmæssige område, hvoraf de 177 er blevet stiftet siden 1967.

(2) Mit synspunkt er, at vi hver især først får individuel eksistens gennem "de andre" - og det vil i denne sammenhæng sige gennem "de kollektive andre" dvs. samfundets offentlighed.

DEH søger stadig villige

Kontakt Henrik Olsen på telefon 3331 7033 ml. kl. 15-21 på hverdage.
Email: ho@wayout03.dk

OPGAVE: MEDLEMS-INFORMATION

At holde kontakt til medlemmerne, opdatere medlemsliste, skaffe nye medlemmer, kontingenter, udsende HusInformation 4-8 gange om året.
Omfang: ca. 3-4 timer en gang om måneden.

OPGAVE: FUSINFORMATION

At skrive og redigere foreningens blad, indsamle informationer om DEH's projekter, udforme idéer til informationsmaterialer, fundraising osv. Kommen- de redaktør: Henrik Olsen.
Omfang: ca. 4-6 timer en gang om måneden.

OPGAVE: TO ÅRS FØDSELDAGSFEST

At tilrettelægge og finde midler til en god fødselsdagsfest for Det Europæiske Hus i den sidste uge af november 2004. I samarbejde med bestyrelsesrepræsentanter.
Omfang: ca. 2-3 timer et par gange om måneden (september-november).

OPGAVE: OPERATION FØDSELDAGSKORT

At skrive og sende fødselsdagskort til de unge i Rummænien og andre børn og unge, der ikke har familie. Og julegaver til disse børn og unge i de forskellige lande, vi arbejder.
Omfang: ca. 2-3 timer 1 gang om måneden.

Henrik Olsen: "Nyt fra Way Outs frivillighedsarbejde.."

En af vores vigtigste opgaver i Way Out er at udvikle frivilligarbejdet.

Det kan man gøre på mange måder. Man kan opkvalificere frivilligruppen, hvilket er til fordel for projektet såvel som de frivillige selv. Man kan give de frivillige mulighed for at få indflydelse på projektets retning såvel som på det daglige arbejde med de unge. Endelig skal man ikke glemme det sociale aspekt.

Frivillige i arbejdsgrupper

Da mange frivillige har faste vagter, er det kun en begrænset del af de andre frivillige der ser, mens de er på vagt.

Udover at give de frivillige større mulighed for indflydelse på projektet, er deltagelse i arbejdsgrupper også en chance for at møde andre frivillige, man normalt ikke er på vagt med.

Vi starter med seks forskellige arbejdsgrupper:

Festudvalget: denne gruppe arrangerer fester og andre sociale arrangementer for de frivillige.

Opsøgende arbejde: denne gruppe arbejder med hvordan vi skal få flere brugere i projektet. Hvor finder vi dem? Hvad skal vi sige til dem?

Nye frivillige: hvordan skal nye frivillige modtages? Hvilke tilbud skal de have og hvilke krav kan vi stille? Hvilke oplysninger har man brug for som ny frivillig? Disse spørgsmål og meget mere diskuteres i denne gruppe.

Aktiviteter med brugerne: Hvilke aktiviteter kan vi tilbyde målgruppen? Skal vi satse på større og dyrere aktiviteter eller giver mindre aktiviteter i hverdagen et bedre udbytte? Det vil være naturligt for denne gruppe at inddrage brugere i arbejdet.

Projektets fysiske rammer: IKEA gruppen. For alle med lidt æstetisk sans, der gerne vil gerne vil gøre Way Out til et hyggeligt sted at være.

Efteruddannelse af frivillige: Hvilke kurser og andre opkvalificerende tilbud kan Way Out tilbyde de frivillige.

Kursus i fysisk førstehjælp afholdt, kursus i psykisk førstehjælp planlagt.

En weekend midt i juli deltog en af Way Outs ansatte og 8 brugere i et 12 timers grundkursus i førstehjælp. Vi var et lille hold, men det gav mere tid til øvelser og mindre ventetid. Kurset blev afholdt af en veloplagt underviser fra Hovedstadens Røde Kors.

I midten af oktober afholder vi et kursus i psykisk første-

hjælp - igen sammen med Hovedstadens Røde Kors.

Minigolf på Halmtorvet

Vejret har ikke været med os. Vi har måttet være inden døre oftere end vi gerne ville. Vi kom dog ud en gang i mellem.

Her er et billede fra Halmtorvets minigolfbane.

Spiseaftenerne har været populære over sommeren. Vi har faste spiseaftener mandag og fredag, men også gerne andre dage, hvis interessen er der. Brugere er involveret fra indkøb over madlavning til opvask. Efter som de der laver maden og så bestemmer hvad vi skal spise, skifter menuen fra pasta med kødsovs til mere avancerede vegetarretter.

Nyt fra Way Outs frivillighedsarbejde

Her op til HusInformations deadline er en gruppe af ansatte, frivillige og brugere, seks i alt, taget på weekendtur til en hytte ved Mari-

ager Fjord. Der vil snarest komme billeder og tekst på Way Outs hjemmeside om turen.

KUBB i Fælledparken

Den sidste weekend i august drog Way Out på skovtur i Fælledparken. (se billede nederst)

I løbet af dagen var vejret ofte med os i flere timer ad gangen. Mange forretninger havde pakket deres engangsgrylle ned sammen med solcremen og badeboldene, men det lykkedes os at skaffe nogle. Så vi grillede og drak, nogle kastede sig ud i rundbold og Kubb - sidstnævnte spil, for de der ikke har prøvet det, går ud på at kaste en træpind efter en træklods og derefter diskutere reglerne i 10 minutter. Et meget socialt og fornuftigt spil.

I slutningen af august bliver det tidligt mørkt, men det blev alligevel hen ad 22-tiden før de sidste tog hjem fra en festlig dag i det grønne.

?

Har du husket
at betale dit
kontingent

til

Det Europæiske Hus
Det koster kun 150 kr

Noter fra Way Out

Way Outs lokaler i Helgolandsgade

RUC studerende indsamler brugerhistorier

VidenskabsButikken på Roskilde Universitetscenter formidler kontakt mellem organisationer eller foreninger og studerende som ønsker at arbejde med reelle oplevede problemstillinger.

3 grupper er interesserede i samarbejde med Way Out, der er tale om studerende fra henholdsvis psykologi og kultur- og sprogstudier. Udgangspunktet vil være indsamling og formidling af brugerhistorier: Hvordan ser en brugers hverdag ud? Hvad laver de, hvor opholder de sig, hvem er de sammen med? Vi skal i løbet af september afholde møder med de studerende om de finere detaljer i samarbejdet.

Frivilligt arbejde – en belønning i sig selv?

Deltagelse i frivilligt arbejde er en af de vigtigste sociale aktiviteter. For 1700-tals økonom og filosofen Adam Smith var vejen til personlig livskvalitet ganske enkelt at hjælpe andre mennesker.

I et nyt studie: Is Volunteering Rewarding in Itself? – mener Stephan Meier og Alois Stutzer fra Institute for Empirical Research in Economics at University of Zurich, at finde bevis for at **mennesker, der deltager i frivilligt hjælpearbejde, er mere tilfredse med deres eget liv, end de der ikke deltager i frivilligt arbejde.**

Stephan Meier og Alois Stutzer har gennemført empiriske studier baseret på et tysk datamateriale indsamlet i perioden 1985 til 1999 dvs. før og efter murens fald og inden den tyske genforening. En periode hvor mange østtyske frivillige organisationer og en lang række institutioner kollapsede, hvormed mange østtyskere mistede muligheden for at engagere sig i frivilligt arbejde.

Læs det spændende studie som er udgivet på engelsk her: <http://www.iew.unizh.ch/wp/iewwp180.pdf>

kilde: www.frivillighed.dk

HusInformation

udarbejdet, pakket og udsendt af frivillige

FRIVILLIGT (SOCIALT) ARBEJDE

Egentlig er det mærkeligt at tale om frivilligt arbejde – det lægger ligesom op til, at der er tale om at arbejde uden at få betaling for det. Og når det er frivilligt socialt arbejde, er det så at arbejde gratis med at gøre noget for andre mennesker.

Men at gøre noget uden at få penge for det, er meget mere end at arbejde gratis. Det er nemlig mere en måde at kunne omsætte nogle af vore egne livsværdier i handling, og på den måde kan man sige, at vi får meget mere ud af det end bare at arbejde gratis. Vi får selvværd og mange oplevelser ved selv at have valgt at gøre noget, der giver os mening.

Derfor er forudsætningen for at motivere mennesker til at gøre en indsats for andre mennesker, at de får noget ud af det (i modsætning til for det).

Først og fremmest skal det give mening og en følelse af at gøre en forskel. Og en følelse af at gøre noget for andre. Ellers forsvinder gejsten. Og dermed vores motivation til at blive ved.

Derfor skal Det Europæiske Hus blive gode til at give frivillige muligheder for at finde mening i de opgaver, de kaster sig ud. De skal mærke, at de gør en forskel, og at de gør noget for de udsatte mennesker, DEH er skabt til at støtte. Det er altså vigtigt, når tre frivillige tager til Rumænien for egen regning i 3 uger for at hjælpe med at udvikle aktiviteter og sætte værksted i stand – at de mødes af de rumænske samarbejdspartner med aktiv interesse. Ellers forsvinder meningen med indsatsen. Så fordufter lysten.

Vi ser mange gange det samme fænomen andre steder – også i Danmark – når der går stivnet og navlebeskuende institutionstænkning i de professionelle måde at hjælpe på. Når det bliver regler og betaling, der kommer til at styre hverdagen, for så mistes let de værdier, der er så vigtige for både en frivillig indsats og for de mennesker, vi gerne vil støtte. For så skaber vi mere system end virkelige relationer mellem mennesker.

Det skulle DEH gerne undgå uanset, hvor og hvilke aktiviteter, vi går ind i. Derfor håber vi også, at mange medlemmer vil være med til at gøre noget og sikre, at vi ikke falder i den grøft, der hedder frivilligt (socialt) arbejde, men i stedet gør en frivillig indsats, fordi det giver mening for os selv og en følelse af at gøre en forskel. For så kan vi møde andre mennesker på lige fod.

Henrik Haubro, formand

fra gamle dage....Ion, Henrik, Marius og Virgil

Det Europæiske Hus
The European House

Det Europæiske Hus
Uraniavej 5 - 1878 Frederiksberg C

Telefon: 3324 3720
Fax: 3324 3726
E-mail: post@europeanhouse.org

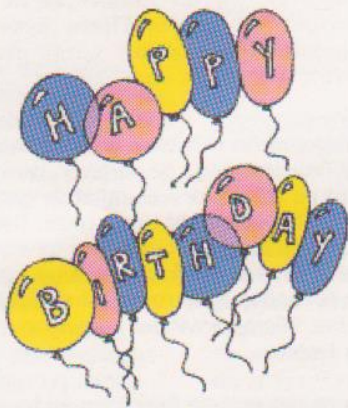
Giro 424-6608
BG-Bank - reg. 0258 kt. 25800063686

Modtager:

www.europeanhouse.org

Redaktør af dette nummer: Henrik Olsen og layout Marianne Nielsen

Det Europæiske Hus - 10 års fødselsdag

SÆT KRYDS I KALENDEREN

Som man kunne læse i julinummeret af HusInformation, afholder Det Europæiske Hus en ekstraordinær generalforsamling den **26. november 2004** i forbindelse med foreningens 10-års fødselsdag.

STED

Såvel jubilæum som generalforsamling afholdes i Dansk Røde Kors Kulturhus på Christianshavn, Strandgade 100E, 1401 København K.

TID

Jubilæumsarrangementet begynder klokken 14:00.

PROGRAM

Programmet er endnu ikke bekræftet, men der vil blive talt af såvel repræsentanter fra Det Europæiske Hus, som gæstetalere udefra med tilknytning til Østeuropa, hvor det meste af foreningens arbejde i de forgangne 10 år har fundet sted.

Efterfølgende holder vi en lille **reception** med mad, drikke og underholdning.

GENERALFORSAMLING

Generalforsamlingen vil blive afholdt i forlængelse deraf, cirka fra klokken 17:00.

Det endelige program vil kunne ses på Det Europæiske Hus' hjemmeside: www.europeanhouse.org

Salen i Kulturhuset vil blive udsmykket med billeder fra Det Europæiske Hus' arbejde gennem de første 10 år

